СТАТУТ

РАДИ ЄВРОПИ

Лондон, 5 травня 1949 року

European Treaty Series/1

Уряди Королівства Бельгія, Королівства Данія, Ірландської Республіки, Італійської Республіки, Великого Герцогства Люксембург, Королівства Нідерландів, Королівства Норвегія, Сполученого Королівства Великобританії та Північної Ірландії, Французької Республіки та Королівства Швеція,

впевнені в тому, що зміцнення миру на засадах справедливості та міжнародного співробітництва є життєво важливим для збереження людського суспільства та цивілізації,

підтверджуючи свою відданість духовним та моральним цінностям, які є спільним надбанням їхніх народів і справжнім джерелом особистої свободи, політичної свободи та законності, які становлять підвалини кожної справжньої демократії,

враховуючи, що інтереси збереження та подальшого втілення в життя цих ідеалів, а також сприяння економічному та соціальному прогресу потребують більш тісного єднання між всіма європейськими країнами, які сповнені одними й тими ж ідеалами,

вважаючи, що для задоволення цієї вимоги і здійснення виявлених їхніми народами сподівань віднині необхідно створити організацію, яка об'єднає європейські держави в більш тісний союз,

вирішили створити Раду Європи, яка складається з комітету представників урядів та консультативної асамблеї, і з цією метою ухвалили такий Статут:

Глава I

МЕТА РАДИ ЄВРОПИ

Стаття 1

а) Метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами для збереження та втілення в життя ідеалів і

принципів, які є їхнім спільним надбанням, а також сприяння їхньому економічному та соціальному прогресу.

b) Ця мета досягається за допомогою органів Ради шляхом розгляду питань, що становлять спільний інтерес, шляхом укладання угод та здійснення спільних заходів в економічній, соціальній, культурній, науковій, правовій та адміністративній галузях, а також в галузі захисту та подальшого здійснення прав і основних свобод людини.

c) Участь в Раді Європи не зашкоджує її членам співпрацювати з Організацією Об'єднаних Націй та іншими міжнародними організаціями або союзами, членами яких вони є.

d) Питання, що стосуються національної оборони, в компетенцію Ради Європи не входять.

Глава II

ЧЛЕНСТВО

Стаття 2

Учасниками цього Статуту є члени Ради Європи.

Стаття 3

Кожний член Ради Європи обов'язково має визнати принципи верховенства права та здійснення прав і основних свобод людини всіма особами, що знаходяться під його юрисдикцією, і має щиро та ефективно співробітничати в досягненні мети Ради, визначеної у главі I.

Стаття 4

Комітет міністрів може запропонувати стати членом Ради Європи будь-якій європейській державі, яка вважається здатною і має бажання виконувати положення статті 3. Будь-яка держава, що отримує таку пропозицію, стає членом Ради з моменту здачі на зберігання від її імені Генеральному секретарю документа про приєднання до цього Статуту.

Стаття 5

a) В окремих випадках Комітет міністрів може запропонувати європейській країні, яка вважається здатною виконувати положення статті 3 і має таке бажання, стати асоційованим членом Ради Європи. Будь-яка країна, що отримує таку пропозицію, стає асоційованим членом Ради з моменту здачі на зберігання від її імені Генеральному секретарю документа про прийняття цього Статуту. Асоційований член має право бути представленим тільки в Консультативній асамблеї.

b) Термін ”Член” у цьому Статуті охоплює також асоційованих членів, крім випадків його використання стосовно представництва в Комітеті міністрів.

Стаття 6

Перед тим як зробити пропозицію, передбачену в статтях 4 і 5 вище, Комітет міністрів визначає кількість місць, на які майбутній член матиме право в Консультативній асамблеї, а також частку його фінансового внеску.

Стаття 7

Будь-який член Ради Європи може вийти з неї після офіційного повідомлення Генерального секретаря про свій намір. Такий вихід набирає чинності по закінченні фінансового року, в якому зроблено повідомлення про вихід, якщо воно надсилається в перші дев'ять місяців цього фінансового року. Якщо повідомлення про вихід надсилається в останні три місяці поточного фінансового року, вихід набирає чинності по закінченні наступного фінансового року.

Стаття 8

Будь-який член Ради Європи, який грубо порушив статтю 3, може бути тимчасово позбавлений права представництва, і Комітет міністрів може запропонувати

йому вийти з Ради згідно зі статтею 7. Якщо такий член Ради не виконує цю рекомендацію, Комітет може прийняти рішення про припинення його членства в Раді, починаючи з дати, яку може визначити Комітет.

Стаття 9

Якщо член Ради не виконав своїх фінансових зобов'язань, Комітет міністрів може тимчасово позбавити його права представництва в Комітеті та Консультативній асамблеї до того часу, поки він не виконає ці зобов'язання.

Глава III

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 10

Головними органами Ради Європи є:

i) Комітет міністрів,

ii) Консультативна асамблея.

Роботу цих двох органів забезпечує Секретаріат Ради Європи.

Стаття 11

Місцезнаходженням Ради Європи є місто Страсбург.

Стаття 12

Офіційними мовами Ради Європи є англійська та французька мови. Обставини та умови, за яких можуть використовуватися інші мови, визначаються Правилами процедури Комітету міністрів та Консультативної асамблеї.

Глава IV

КОМІТЕТ МІНІСТРІВ

Стаття 13

Комітет міністрів - це орган, який діє від імені Ради Європи відповідно да статей 15 і 16.

Стаття 14

Кожний член Ради має в Комітеті міністрів одного представника, а кожний представник має один голос. Представниками в Комітеті є міністри закордонних справ. Якщо міністр закордонних справ не може бути присутнім на засіданні Комітету або за інших обставин, коли це доцільно, замість нього може бути призначений замісник, який, у міру можливості, має бути членом уряду його країни.

Стаття 15

a) Комітет міністрів розглядає, за рекомендацією Консультативної асамблеї або за своєю власною ініціативою, заходи, яких необхідно вжити для досягнення мети Ради Європи, включаючи питання про укладення конвенцій або угод і прийняття урядами спільної політики щодо конкретних питань. Висновки Комітету повідомляються членам Ради Генеральним секретарем.

b) У відповідних випадках висновки Комітету можуть приймати форму рекомендацій урядам країн - членів Ради, і Комітет може запропонувати урядам країн - членів Ради інформувати його про заходи, вжиті ними щодо цих рекомендацій.

Стаття 16

Комітет міністрів з урахуванням положень статей 24, 28, 30, 32, 33 і 35 про повноваження Консультативної асамблеї приймає обов'язкові до виконання рішення з усіх питань, що стосуються внутрішніх організації та процедур Ради Європи. З цією метою Комітет міністрів затверджує необхідні фінансові та адміністративні правила.

Стаття 17

Для досягнення окремих цілей, які Комітет міністрів може вважати необхідними, він може створювати консультативні та технічні комітети або комісії.

Стаття 18

Комітет міністрів затверджує свої Правила процедури, в яких, зокрема, визначаються:

i) кворум,

ii) порядок призначення та строк повноважень Голови Комітету,

iii) процедура внесення пунктів до порядку денного Комітету, включаючи подання пропозицій відносно резолюцій, і

iv) порядок повідомлення про призначення замісників згідно зі статтею 14.

Стаття 19

Комітет міністрів подає Консультативній асамблеї на кожній її сесії звіти про свою діяльність разом з відповідною документацією.

Стаття 20

a) Одностайним рішенням голосуючих представників та більшістю голосів представників, які мають право засідати в Комітеті, ухвалюються резолюції Комітету міністрів, що стосуються таких важливих питань, як:

i) рекомендації, які виносяться згідно зі статтею 15b,

ii) питання, які стосуються статті 19,

iii) питання, які стосуються статті 21a, і та b,

iv) питання, які стосуються статті 33,

v) рекомендації про внесення поправок до статей 1d, 7, 15, 20 та 22, і

vi) будь-яке інше питання, яке з огляду на його важливість, за постановою Комітету, прийнятою в резолюції згідно з пунктом d нижче, має вирішуватися шляхом одностайного голосування.

b) Питання, що стосуються Правил процедури або фінансових і адміністративних правил, можуть вирішуватися простою більшістю голосів представників, які мають право засідати в Комітеті.

c) Резолюції, які Комітет приймає на виконання статей 4 та 5, ухвалюються більшістю у дві третини голосів представників, які мають право засідати в Комітеті.

d) Всі інші резолюції Комітету, включаючи затвердження бюджету, правил процедури, фінансових і адміністративних правил, рекомендації про внесення поправок до статей цього Статуту, не згаданих у пункті a.v. вище, а також рішення, у випадку сумнівів, про застосування того чи іншого пункту цієї статті, ухвалюються більшістю у дві третини голосуючих представників та більшістю голосів представників, які мають право засідати в Комітеті.

Стаття 21

a) Якщо Комітет міністрів не ухвалить іншого рішення, його засідання відбуваються:

i) при зачинених дверях, і

ii) в штаб-квартирі Ради.

b) Комітет визначає, яку слід поширювати інформацію про обговорення, що відбулося на закритому засіданні, та зроблені на ньому висновки.

c) Комітет збирається на засідання перед відкриттям та на початку кожної сесії Консультативної асамблеї, а також у будь-який інший час, коли він вважає це за необхідне.

Глава V

КОНСУЛЬТАТИВНА АСАМБЛЕЯ

Стаття 22

Консультативна асамблея є дорадчим органом Ради Європи. Вона обговорює питання, що належать до її компетенції, визначеної цим Статутом, та надсилає Комітету міністрів свої висновки у формі рекомендацій.

Стаття 23[1]

a) Консультативна асамблея може обговорювати будь-яке питання та виносити рекомендації щодо будь-якого питання, яке відповідає меті і компетенції Ради Європи, визначеним у главі I. Вона також обговорює будь-яке питання та може виносити рекомендації щодо будь-якого питання, яке Комітет міністрів надсилає їй для підготовки висновку.

b) Асамблея складає свій порядок денний згідно з положеннями пункту a вище. При цьому вона враховує діяльність інших міжурядових європейських організацій, до яких входять усі або деякі члени Ради.

c) Голова Асамблеї, у випадку сумнівів, приймає рішення щодо відповідності будь-якого порушеного в ході сесії питання порядку денного Асамблеї.

[1] Ç ïîïðàâêàìè, âíåñåíèè ó òðàâíi 1951 ðîêó.

Стаття 24

Консультативна асамблея, з належним урахуванням положень статті 38d, може утворювати комітети або комісії, які розглядають будь-які питання, що входять до її компетенції, визначеної у статті 23, і подають їй відповідні доповіді, розглядають і пророблюють питання, внесені до її порядку денного, а також консультують з усіх процедурних питань.

Стаття 25[2]

а) Консультативна асамблея складається з представників кожного члена Ради, які обираються або призначаються його парламентом із числа членів цього парламенту згідно із встановленою ним процедурою, при тому розумінні, однак, що уряд кожної держави-члена Ради має право робити будь-які додаткові призначення, якщо парламент не працює і якщо він не визначив процедуру, якої необхідно дотримуватися в такому випадку. Кожний представник обов'язково має бути громадянином держави-члена Ради, яку він представляє, однак, він не може бути одночасно членом Комітету міністрів.

Повноваження представників, призначених за такою процедурою, набирають чинності з відкриттям чергової сесії, яка відбувається після їхнього призначення, і закінчується з відкриттям наступної або іншої чергової сесії, якщо члени Ради не зроблять нових призначень у зв'язку з парламентськими виборами.

Якщо член Ради призначає нових представників на місця, які стали вакантними через смерть представника або його відставку, або якщо він вдається до нових призначень внаслідок парламентських виборів, повноваження нових представників набирають чинності з першого засідання Асамблеї, яке відбувається після їхнього призначення.

---

[2] Ïåðøå ðå÷åííÿ ïóíêòó à ìiñòèòü ïîïðàâêè, âíåñåíi ó òðàâíi 1951 ðîêó. Äâà îñòàííiõ ïiäïóíêòè ïóíêòó à áóëè âêëþ÷åíi ó òðàâíi 1953 ðîêó; ïåðøèé ïiäïóíêò ïóíêòó à ìiñòèòü ïîïðàâêè, âíåñåíi ó æîâòíi 1970 ðîêó.

b) Під час сесії Асамблеї жоден представник не може бути позбавлений своїх повноважень як таких без згоди Асамблеї.

c) Кожний представник може мати одного заступника, який, у разі відсутності представника, може брати участь у засіданнях, виступати та голосувати замість нього. Положення пункту a вище стосуються також призначення заступників.

Стаття 26[1]

Члени Ради мають право на таку кількість представників:

Австрія	- 6	Нідерланди	- 7
Албанія	- 4	Німеччина	- 18
Андорра	- 2	Норвегія	- 5
Бельгія	- 7	Польща	- 12
Болгарія	- 6	Португалія	- 7
Греція	- 7	Росія	- 18
Данія	- 5	Румунія	- 10
Естонія	- 3	Сан-Маріно	- 2
Ірландія	- 4	Словацька Республіка	- 5
Ісландія	- 3	Словенія	- 3
Іспанія	- 12	Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії	- 18
Італія	- 18	Туреччина	- 12
Кіпр	- 3	Угорщина	- 7
Колишня югославська Республіка Македонія	- 3	Україна	- 12
Латвія	- 3	Фінляндія	- 5
Литва	- 4	Франція	- 18

[1] Ç ïîïðàâêàìè, âíåñåíèìè ó ãðóäí³ 1951 ðîêó, òðàâí³ 1958 ðîêó, ëèñòîïàä³ 1961 ðîêó, òðàâí³ 1963 ðîêó, òðàâí³ 1965 ðîêó, ëþòîìó 1971 ðîêó, ãðóäí³ 1974 ðîêó, æîâòí³ 1976 ðîêó, ñ³÷í³ 1978 ðîêó, ëèñòîïàä³ 1978 ðîêó, ëèñòîïàä³ 1988 ðîêó, òðàâí³ 1989 ðîêó, ëèñòîïàä³ 1990 ðîêó, ëèñòîïàä³ 1991 ðîêó, òðàâí³ 1992 ðîêó, òðàâí³ 1993 ðîêó, ÷åðâí³ 1993 ðîêó, æîâòí³ 1993 ðîêó, ëèñòîïàä³ 1994 ðîêó, ëþòîìó 1995 ðîêó, ëèñòîïàä³ 1995 ðîêó, ëþòîìó 1996 ðîêó òà ëèñòîïàä³ 1996 ðîêó.

Ліхтенштейн	- 2	Хорватія	- 5
Люксембург	- 3	Чешська Республіка	- 7
Мальта	- 3	Швейцарія	- 6
Молдова	- 5	Швеція	- 6

Стаття 27[1]

Умови, за яких Комітет міністрів може бути колективно представлений в дебатах Консультативної асамблеї або за яких представники в Комітеті або їхні замісники можуть виступати в Асамблеї, визначаються Правилами процедури, які Комітет може затвердити з цього питання після консультацій з Асамблеєю.

Стаття 28

a) Консультативна асамблея приймає свої Правила процедури і обирає із числа своїх членів Голову Асамблеї, який займає цю посаду до наступної чергової сесії.

b) Голова керує роботою Асамблеї, однак не бере участі ні в обговоренні, ні в голосуванні. Заступник представника, обраного Головою Асамблеї, може брати участь у засіданнях, виступати та голосувати замість нього.

c) Правила процедури визначають, крім іншого:

i) кворум,

ii) процедуру виборів та термін повноважень Голови Асамблеї та інших посадових осіб,

[1] Ç ïîïðàâêàìè, âíåñåíèìè ó òðàâí³ 1951 ðîêó.

iii) процедуру складання порядку денного та його перепровадження представникам, і

iv) термін і порядок повідомлення прізвищ представників та їхніх заступників.

Стаття 29

З урахуванням положень статті 30 більшістю у дві третини голосуючих представників ухвалюються всі резолюції Консультативної асамблеї, включаючи резолюції, в яких:

i) містяться рекомендації Комітету міністрів,

ii) пропонуються Комітету питання для обговорення в Асамблеї,

iii) передбачається створення комітетів чи комісій,

iv) визначається дата відкриття її сесій,

v) встановлюється більшість, необхідна для прийняття резолюцій у випадках, не передбачених в пунктах i-iv вище, або визначається, у разі сумнівів, необхідна більшість.

Стаття 30

Резолюції Консультативної асамблеї з питань, що стосуються її внутрішньої процедури, до якої належать вибори посадових осіб, призначення осіб для роботи в комітетах і комісіях та прийняття Правил процедури, приймаються більшістю голосів, яку Асамблея може визначити згідно зі статтею 29v.

Стаття 31

Обговорення пропозицій, які надходять до Комітету міністрів, про внесення того чи іншого питання до порядку денного Консультативної асамблеї обмежується

визначенням питання, запропонованого для внесення до порядку денного, і мотивів ”за” або ”проти” його внесення.

Стаття 32

Консультативна асамблея збирається щороку на чергову сесію, дата відкриття і тривалість якої визначаються Асамблеєю з урахуванням необхідності уникати по можливості збігу з термінами проведення парламентських сесій в державах-членах та сесій Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй. Тривалість чергових сесій ні за яких обставин не перевищує одного місяця, якщо Асамблея та Комітет міністрів не ухвалять за спільною згодою іншого рішення.

Стаття 33

Чергові сесії Консультативної асамблеї відбуваються у штаб-квартирі Ради, якщо Асамблея та Комітет міністрів не ухвалять за спільною згодою рішення про проведення сесії в іншому місці.

Стаття 34[1]

Консультативна асамблея може бути скликана на надзвичайну сесію за ініціативою або Комітету міністрів, або Голови Асамблеї після досягнення між ними згоди, у тому числі відносно термінів і місця її проведення.

Стаття 35

Якщо Консультативна асамблея не ухвалить іншого рішення, вона обговорює питання на відкритих засіданнях.

Глава VI

СЕКРЕТАРІАТ

[1] Ç ïîïðàâêàìè, âíåñåíèì ó òðàâí³ 1951 ðîêó.

Стаття 36

a) До складу Секретаріату входять Генеральний секретар, заступник Генерального секретаря та інший необхідний персонал.

b) Генеральний секретар та заступник Генерального секретаря призначаються Консультативною асамблеєю за рекомендацією Комітету міністрів.

c) Інші співробітники Секретаріату призначаються Генеральним секретарем відповідно до адміністративних правил.

d) Жоден співробітник Секретаріату не може утримувати жодну посаду, оплачувану будь-яким урядом, бути членом Консультативної асамблеї чи парламенту будь-якої країни або займатися діяльністю, несумісною з його службовими обов'язками.

e) Кожний співробітник Секретаріату робить урочисту заяву, в якій підтверджує свою відданість Раді Європи та рішучість свідомо виконувати свої обов'язки, не піддаючись впливу ніяких національних міркувань, а також своє зобов'язання не запитувати та не виконувати вказівки жодного уряду або стороннього для Ради органу щодо виконання його службових обов'язків і утримуватись від будь-яких дій, які можуть зганьбити його як міжнародного службовця, підзвітного виключно Раді. Генеральний секретар та заступник Генерального секретаря роблять таку заяву в Комітеті, всі інші співробітники - Генеральному секретарю.

f) Кожний член Ради має поважати виключно міжнародний характер функцій Генерального секретаря та співробітників Секретаріату і має утримуватись від спроб впливати на них під час виконання ними своїх обов'язків.

Стаття 37

a) Секретаріат розміщується в штаб-квартирі Ради.

b) Генеральний секретар відповідає за діяльність Секретаріату перед Комітетом міністрів. Крім іншого, він забезпечує Консультативній асамблеї, з урахуванням статті 38d, необхідне секретаріатське та інше обслуговування.

Глава VII

ФІНАНСУВАННЯ

Стаття 38[1]

a) Витрати на своє представництво в Комітеті міністрів та Консультативній асамблеї кожний член Ради несе самостійно.

b) Витрати Секретаріату та всі інші спільні витрати розподіляються між усіма членами Ради у частках, які встановлюються Комітетом з урахуванням чисельності населення держав-членів Ради.

Розмір внеску кожного асоційованого члена визначається Комітетом.

c) Згідно з фінансовими правилами Генеральний секретар щороку подає на затвердження Комітету бюджет Ради.

d) Генеральний секретар передає на розгляд Комітету прохання Асамблеї, витрати на виконання яких перевищують асигнування, передбачені в бюджеті для Асамблеї та її діяльності.

e) Генеральний секретар передає також на розгляд Комітету міністрів кошторис витрат на виконання кожної представленої в Комітет рекомендації. Будь-яка резолюція, здійснення якої вимагає додаткових витрат, вважається ухваленою Комітетом міністрів лише після затвердження ним кошторису відповідних додаткових витрат.

Стаття 39

[1] Ïóíêò å ñòàòò³ 38 áóâ âêëþ÷åíèé ó ððàâí³ 1951 ðîêó.

Генеральний секретар щорічно повідомляє уряд кожної держави-члена Ради про розмір його внеску, який сплачується кожним членом Ради Генеральному секретарю після дати отримання повідомлення, але не пізніше ніж через шість місяців після цієї дати.

Глава VIII

ПРИВІЛЕЇ ТА ІМУНІТЕТИ

Стаття 40

a) Рада Європи, представники членів Ради та Секретаріат користуються на території членів Ради імунітетами та привілеями, які в розумних межах необхідні для виконання ними своїх обов'язків. Такі імунітети включають імунітет представників-членів Консультативної асамблеї від арешту та будь-якого судового розгляду на території всіх членів Ради на підставі їх заяв або голосування в Асамблеї або її комітетах чи комісіях.

b) Члени Ради зобов'язуються по можливості у найкоротші строки укласти угоду з метою виконання положень пункту a вище. Для цього Комітет міністрів рекомендує урядам держав-членів Ради укласти угоду, яка визначає привілеї та імунітети, що надаються на території всіх членів Ради. Крім того, з урядом Французької Республіки укладається окрема угода, яка визначає привілеї та імунітети Ради в місці її розташування.

Глава IX

ПОПРАВКИ

Стаття 41

a) Пропозиції про внесення поправок до цього Статуту можуть подаватися до Комітету міністрів або, згідно зі статтею 23, - до Консультативної асамблеї.

b) Комітет рекомендує ті поправки до Статуту, які він вважає доцільними, і вживає заходів для їх внесення в Протокол.

c) Протокол про внесення поправок набирає чинності після його підписання та ратифікації двома третинами членів Ради.

d) Незважаючи на положення попередніх пунктів цієї статті, поправки до статей 23-35, 38 і 39, затверджені Комітетом та Асамблеєю, набирають чинності від дати складання Генеральним секретарем протоколу, який надсилається урядам держав - членів Ради і який засвідчує ухвалення цих поправок. Положення цього пункту застосовуються тільки після закінчення другої чергової сесії Асамблеї.

Глава X

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 42

a) Цей Статут підлягає ратифікації. Ратифікаційні грамоти здаються на зберігання уряду Сполученого Королівства Великобританії та Північної Ірландії.

b) Цей Статут набирає чинності після здачі на зберігання семи ратифікаційних грамот. Уряд Сполученого Королівства надсилає всім урядам, що підписали цей Статут, повідомлення про набрання Статутом чинності із зазначенням членів Ради Європи на цей час.

c) Після набрання цим Статутом чинності кожна Сторона, що підписала цей Статут, стає його учасником від дати здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цей Статут.

Вчинено у Лондоні п’ятого дня травня місяця 1949 року англійською та французькою мовами, причому обидва тексти

є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві уряду Сполученого Королівства. Уряд Сполученого Королівства надсилає засвідчені копії цього Статуту іншим урядам, які його підписали.